

EIS SPROOCH

erausgi vun der Actioun Lëtzebuergesch

Nr. 3/Nei Folleg/XII. Jor/1973

Präis 40 Frang

Wat dran as:

Dicks:

Rinnen Heng:	»Onsen« Dicks	1
	Lieweslaf a Lieweswierk	3
Reuland Will:	Den Dicks zu Stadtbriedemes	4
***	Et wor virun . . .	5
Milmeister Jean:	Aus dem Dicks seiner Veiner Zéit	6
Berrens Jos.:	Den Hexemeeschter	9
***	Mir krute geschriwwen	12

Demy Schlechter †

Rinnen Heng:	Demy Schlechter †	13
Schlechter Demy:	Dem Renert säin Enn (Auszu)	14
Schlechter Demy:	Roby (Facsimilé)	15
Rinnen Heng:	Hary Trauffler †	16
Trauffler Hary:	En Aasch voller Schold (Facsimilé)	17
Roth Lex:	De Wollef an de Storch	18
Roth Lex:	E Bréif un eis Dëpëtiéiert	18
Faber Péiter:	E klenge Spill mat Wieder	19
***	Nei Bicher	20
***	Opruff fir nei Theaterstécker fir Kanner	20

NAISSANCE.

244

de la fontaine

Ruine
Irwin
Edmond

L'AN mil huit cent vingt-trois, le *vingt deux* du mois de *juillet*,
à *deux heures d'après midi* par-devant nous, *Joseph Louis*
Officier de l'état civil de la commune de *Wierden*,
Grand-Duché de Luxembourg, est comparu *Joseph Louis*
né de *Ortens* âgé de *vingt* ans, *Ortens*
domicilié en cette commune, lequel nous a déclaré qu'il a épousé
Marie d'origine *française* née à *Paris* le *vingt* du mois de *juillet* l'an
deux et qu'il a déclaré vouloir donner les prénoms *Romain* *Irwin* *Edmond*

Lesdites déclaration et présentation faites en présence de *Romain* *Dubois*
âgé de *vingt* ans, *Romain*

et de *Mathieu* *de la Fontaine* de *Ortens* ans,
domiciliés en cette commune, et ont été
signé avec nous le présent acte de naissance, après qu'il
leur en a été fait lecture.

Joseph Louis *de la Fontaine* *de la Fontaine*

Joseph Louis

de la Fontaine

de la Fontaine

de la Fontaine

11.

Im Jahre tausend acht hundert ein und neunzig, den *zwei* und *zwanzigsten*
des Monats *Juni* um *zwei* Uhr *Nach* mittags ist vor Uns
der Gemeinde *Wierden* im Kanton *Wierden*,
Großherzog-
thum Luxemburg, erschienen *Joseph* *de la Fontaine*,
alt *zwei* und *zwanzig* Jahre, *de la Fontaine*,
wohnhaft zu *Wierden*,
und *Joseph* *de la Fontaine*, alt *zwei* und *zwanzig* Jahre,
wohnhaft zu *Wierden*,
habe ich ihnen erklärt, daß *Joseph* *de la Fontaine*,
alt *zwei* und *zwanzig* Jahre, *de la Fontaine*,
geboren zu *Wierden*,
verschieden ist gestorben um *zwei* Uhr *Nach* mittags,
zu *Wierden* im Hause Nr. *zwei*,
und haben beide Anzeiger gegenwärtige Urkunde, nachdem sie ihnen vorgelesen worden, mit Uns
unterschrieben.

Joseph *de la Fontaine*

Wierden

de la Fontaine

»Onsen« Dicks

De 24. 7. 1973 sin et 150 Jor gin, wéi den Dicks, séngem richtegen Numm no *Lucien Irwin Edmond de la Fontaine*, um Knuedler zu Lëtzebuerg op d'Welt kouw. Eng Plack um Eckhaus »Gruef« a »Knuedler« (haut um Kledergeschäft Müller Wipperfürth) as 1923 fir den 100. Gebuertsdag do opgehaange gin. 1903 huet hien an de Michel Lentz e Monument an engem Eck vun der Plëssdarem opgeriicht kritt.

1903 an 1923 war d'ganzt Land op de Bee fir den Dicks ze feieren. A wéi as et op séngem 150. Joresdag? Wëssen nach vill jong Leit méi wéi dat Allernéidegst vum an iwwer den Dicks? Kéipweis géif ee mengen, awer da frot emol ueter de jonge Generationen dorëmmer. D'Äntwert as kurz: 't wir ee gewiescht, deen emol Theaterstécker geschriwwen hätt, a Lidder, déi wire soss dacks gespilt gin, d'Pappen an d'Mammen hätten emol Lidder aus dene Stécker kannt. — Dat as vill an och nët. Déi allerwéinegst wëssen eppes vu sänge gudde folkloristischen Aarbechten. Vun de Gedichter as »De Wëllefchen an de Fiisschen« nach ueter d'Land bekannt; »d'Vulleparlament am Gréngewald« nach dem Numm no.

Et as klor, datt et nët anescht ka sin. Zënter laange Joren as näischt méi an de Bicherbuttecker vum Dicks ze kréien. Dat wat

1923 erauskouw as laang vergraff an et kann ee frou sin, wann een an enger Bibliothék déi Bicher nach geléint kritt. 'T as sécher gutt, datt de Fernand Hoffmann séng »Mundartdichtung« geschriwwen an eraus gin huet (Geschichte der Luxemburger Mundartdichtung. 2 Bänn — 1964 a 1967) soss hätt een näischt vun dem Dicks ze liesen.

Wat as dann 1973 zu sénger Eier gemaacht gin?

Et goufen nët déi vill a grouseg Fester wéi 1923 mat Theater an Ëmzich. Et as nët un d'Schoule geschriwwen gin, fir en haalwen Dag vum Dicks ze zielen, sénger Saachen ze liesen a sénger Lidder ze sangen; d'Kanner kruten nët wéi deemools en haalwen Dag fräi, eppes Apaartes fir déi Zäit!

D'Actioun Lëtzebuergesch huet fir säi Gebuertsdag e Stempel bei der Post gefrot, an och kritt; den Adolf-Verband (Union Grand-Duc Adolphe) gouf eng Mini-Tak eraus; den Orphéon, de Stater Gesank, huet den 9. 7. 1973 op der Plëssdarem am drëten Deel vu séngem Concert Lidder aus dem Dicks séngen Theaterstécker gesongen; de Gesank vu Réimech as e Kranz op d'Graf vum Dicks niddlerleë gaang (op dee Steen, deen d'Leit vu Stadbriedemes 1955, 100 Jor no der Opféierong vum »Scholdschäin«,

Memorial No 3 / Méindeg, 10. Januar 1881

Bekanntmachung. — Justiz.

Durch Königl. Großh. Beschluß vom 5. d. Mts. ist Hr. Edmund de la Fontaine, Doctor der Rechte, zweiter Ergänzungsrichter beim Friedensgerichte des Cantons Remich, zum Friedensrichter des Cantons Vianden, in Ersetzung des zu andern Functionen promovirten Hrn. Speyer, ernannt worden.

Luxemburg den 8. Januar 1881.

Der General-Director der Justiz,
Paul Gysen.

Avis. — Justice.

Par arrêté royal grand-ducal du 5 de ce mois. M. Edmond de la Fontaine, docteur en droit, 2e suppléant de la justice de paix du canton de Remich, est nommé juge de paix du canton de Vianden, en remplacement de M. Speyer, promu à d'autres fonctions.

Luxembourg, le 8 janvier 1881.

Le Directeur général de la justice,
Paul Eyschen.

maache lousen); de Prof. Fern. Hoffmann huet zu Péiteng an zu Lëtzebuerg e Virdrag mat Lidder iwwer den Dicks gehalen; de Radio an d'Télévisioun goufe sénger Theaterstécker zum Beschten (ageféiert durch de Fernand Hoffmann an de Leo Blasen); de 24. November huet de Réimecher Gesank en Dicks-Owend organiséiert an ze gläicher Zäit eng ganz gutt Brochür iwwer den Dicks erausgin an zu Didléng krut en den 1. Dezember am Veräinshaus en Owend. Grousbushuet em Krëschttag och en Dicksowend gemaacht. Am Januar 74 och nach zu Hoën.

Dat alles beweist, datt den Dicks nach nët vergiess as, mä dach, datt en nët méi esou lieft wéi viru 50 Jor.

'T as haut eng aner Zäit. Den Dicks huet séng Plaz nach bei denen Alen, wou en s'ëmmer hat. Séng Lidder sin denen nach am Kapp. Se son dene jonge Leit nët méi vill. Hinne sin d'Lidder ze schmanteg an ze schlepeg. Si passen nët méi an d'Zäit vu »Pop« a »Swing« a »Jazz«. Séng léif Theaterstécker son de jonge Leit nët méi souvill wéi virun e Jor er fofzeg, si gin nach sele gespilt ('t wir ze schwéier wéinst dem Gesank). 'T as eng aner Zäit. Dem Dicks séng nët méi, 't as déi vun haut.

Stiirft den Dicks dann elo? Et schéngeit dës ganz. 'T as zevill liicht fir der Zäit d'Schold ze gin. Firwat weess awer da jiddereen eppes vum Rodange, vum Renert... Well de Renert durch Privatleit nees an nees nei erauskoum, an doraus an de Schoule gelies gin as, en anert Buch as zesoen nët do zënter 25 Jor. Vum Dicks näischt, bis op »De Wëllefchen an de Fiisschen«, deen de Volleksbildungsveräin Déiferdang dëslescht erausgin huet a séier verkaaft as gin.

Sénger Zäit, an de fofzeger Jore, sollt de Marcel Reuland den Dicks ganz iwwerschaffen an nei erausgin. Hien as iwwer deer Aarbecht gestuerwen, an d'Saach blouf leien. (Fir 1974 as awer eng nei Editioun vum Dicks sénge Saachen ugekënnegt.)

Gedenket in euren Gebeten

Lucian-Irvin-Edmond de la Fontaine,
*geboren zu Luxemburg, den 24. Juli 1823,
 im Herrn entschlafen zu Vianden den 24. Juni 1891,
 gestärkt mit den Gnadenmitteln unserer
 Mutter der hl. Kirche.*

Ich zählte Monate der Trauer und verlebte schmerzvolle Nächte, weil mir, o Herr, nach deinem heiligen Willen geschah. *(Hieb. 7. Jer. 15.)*
 Tröstet euch; unsere Trennung wird nicht von langer Dauer sein. Ich sterbe, jedoch meine Liebe stirbt nicht; wie ich euch auf Erden liebte, so werde ich euch auch im Himmel lieben. *(Augustinus.)*
 Er war der Trost der Seinigen; seine Herzensgüte erwarb ihm die Achtung Aller. *(Leb. d. sch. Job.)*
 Er liebte die Gerechtigkeit, und verachtete alles Ehrlose, darum wird ihm der Friede der Seele zu Theil werden. *(Ps 44.)*

Gebet.
 Barmh. Väter, gib ihm die ewige Ruhe! *(Ps 7. Quad.)*

Luxemb. - Druck von Jos. Beffert.

Dem Dicks säin Doudebild huet den Abens Vic a sénger Sammlong, den Dicks as jo de 27. Juni 1891 zu Veiane begruewe gin.

'T as dach esou, wann een als Kand näischt vun eppes héiert a gesäit, dann as et schwéier fir engem am Alter Léift a Loscht a Versteedsdèmes fir eng Saach bäizebréngen.

»Onsen« Dicks! As et en nach ëmmer? Dat jo, 't wir awer gutt, wann en nët lues a lues ganz stierwe géif a verlooss do stéing wéi säin an dem Lentz säi Monument am Eck vun der Plëssdarem.

Heng Rinnen

Lieweslaf a Lieweswierk

(a Stéchwierder)

(dee méi a genee Bescheed wëllt wëssen, soll kucken an: *F. Hoffmann*: Geschichte der Luxemburger Mundartdichtung, Bd. I;

Chorale Ste Cécile Remich: *150 Joër Dicks*.

Besounesch d'Artiklen: A. Atten: Eisen Dicks, Sprochmates a Folklorist; C. Hury: Bibliographie Edmond de la Fontaine, genannt Dicks; P. Grégoire: Onsen Dicks.)

Gebuer zu Lëtzebuerg den 24. 7. 1823

Affekot: 1850

2. Ergänzungsrichter Lëtzebuerg: 1850

1. Ergänzungsrichter: 1853

Bestuet: 1858 (Pauline Dutreux, séng Kusun)

Wiewerei Réimech

Buurgermeeschter vu Stadbriedemes 1867—1870

Riichter zu Veianen: 5. 1. 1881

Gestuerwen Veianen: 24. 6. 1891

27. 6. 1891 begruewen; Läich op Stadbriedemes geféiert 1893 (Graf bei der Kiirch)

Theaterstécker:

Scholdschäin 1855 (25.2.)

De Koséng (Schwarz odder blond) 1855 (22.4.)

D'Mumm Séis 1855 (11.11.)

D'Kiirmesgäsch 1856 (30.8.)

De Ramplassang 1863 (22.11.)

Op der Juegd 1870 (18.11.)

De Gréngor 1877 (28.1.)

Den Här an d'Madam Tullepant 1879

En as rosen 1885

(De Veiner Wäissert — Um Friddensgeriicht)

No séngem Doud:

Eng Stëmmonk, Nondikass, Schouster Boubou

Gedichter (dovun nëmmen zwee, déi am meeschte bekannt sin):

De Wëllefchen an de Fiisschen (1839?)

D'Vulleparlament am Gréngewald 1848

Aner Saachen. Bicher.

Versuch über die Orthographie der lux.-deutschen Mundart 1855;

Die Luxemburger Sprichwörter und sprichwörtlichen Redensarten 1857/1858

Weberei in Remich 1860.

Die Weinberge und die Katasterrevision 1867

Historische Notizen 1868.

Die Luxemburger Kinderreime 1877

Luxemburger Sagen und Legenden 1882

Luxemburger Sitten und Gebräuche 1883

Vianden et ses environs 1885

No séngem Doud:

Die Luxemburger Volkslieder älterer Zeit 1904

Die deutsche Götterwelt im Luxemburger Land 1906

Manuskript: Lëtzebuurger Planzennimm Wierderbuch

Dicks—Lentz-Monument (Plëssdarem) 1891

Erënnerongsplack (Knuedler), Veianen 1923, Veianen (Monument) 1966

Stadbriedemes 1955

Stroossennimm

Den Dicks zu Stadbriedemes

Et muss een nèt den Dicks sin, fir datt et engem op der Musel gefällt, ma wann een dann den Dicks gewiescht wir, dann hätt et engem duebel vill Freed gemat bei de Wënzer ze sin.

An dat wor fir eisen Nationaldichter Dicks de Fall, soss hätt séngt Undenken sech nèt bis haut esou zu Briedemes op der Musel gehalten. Et gët dach haut kaum ee vun denen eleren Awunner vun dësem Muselduurf, deen nèt houfreg wir vum Dicks ze schwätzen, wann et emol eng Kéier iwwer déi Zäiten hiergeet.

Fir unzufänken muss ech gläich son, datt den Dicks sech ni als Schlasshär zu Briedemes gespiirt huet. Duerfir wor hien ze gescheit an och ze schalléckeg.

Wann ech dat behaapten, dann hun ech e Bewäis an der Hand. De Bewäis as zwar dout, ma de Brudder vum Rau Jampir, dee lieft nach an Dir kënnt hien nach haut fron, ob dat hei stëmmt oder nèt.

De Rau Jampir wor den éischte Mënsch, deen ech zu Briedemes kenne geléiert hun, wéi mir am Pompjeesschapp d'Owesschoul 1945 ugefaangen hun. Ech hu musse laanscht séng Dir gon, fir an de Schoulschapp ze kommen. Wéi ech e puermol do wor, du stung hien op eng Kéier an der Paus bäim Schapp. Hie wir de Rau Jampir, a mir wiren iwwer siwen Ecken hannenerëm duurch méng Fra nach Famillech mateneen.

De Jampir hat du ewell wäit iwwer 70 Jor an duerfir konnt et nèt anescht sin, wéi datt ech hien ouni Schlag a Stouss eemol nom Dicks gefrot hun. Et muss eng Ursach duerfir do gewiescht sin; egal, hien huet mir dunn erzielt, wat hien alles nach vu séngem Papp a vun sech selwer wouss. Eng Schan, datt een du nach keen Tounband hat. Esou kann ech nëmmen dat erzielen, wat ech nach esou weess...

Fir unzufänken huet de Jampir mir gesot, den Här Dicks, dat wir e feine Mann ge-

wiescht an apaarti e Kannerfrënd. Hien hätt déi Zäit un Theaterstécker geschafft, wéi hien zu Briedemes am Schlass wor. Wann hien och esou Liddercher gemaacht hätt, dann hätt hien dack d'Kanner aus dem Duurf an d'Schlass geruff an déi mat hinne geprouft. Well en ëmmer eppes fir d'Kanner hat, an si esou wéi sou gären an de Schlassgaart spille gaang sin, huet den Dicks ni ëmsoss op se gewaart.

Mä, sot de Jampir, wéi dat zu Réimech schif gaangen as mat der Wiewerei, du wor den Här de la Fontaine eng Zäitche nèt zum beschten drun. Ech ka méch erënneren, datt mäi Papp sot, hien hätt alt déck Bicher am Kamäin verbrannt, fir datt et soll waarm gin, wann d'Kanner do woren. Wéi ech de Jampir dann du gefrot hun, fir wat et dem Dicks dann ägentlech zu Réimech nèt gutt gaange wir, du sot hien, den Dicks, deen hätt dach vun Tuten a Blosen an der Wiewerei keng Anong gehat. D'Aarbechter hätte geschwënn eraus gehat, datt hien alles an der Kopp hätt, ma näischt vun engem Geschäft. Si hun d'Léngent, de Wierg, a wat se da sollte wiewen, an d'Sout op d'Musel zou geschmass. Dat wir wouer, well wéi et mat der Wiewerei eriwwer wor an déi Sout derno gebotzt gouf, well se verstoppt wor, du hun se kéipweis dat fond, wou ech elo sot. Mat dem Broch uewent der Wandmillen (déi stung du nach do op Réimech zou), do wor et nèt besser. Den Dicks wor nun eemol kee Geschäftsmann, an et as och ni een aus him gin!

Sou iwwer dem Poteren hun ech dann och vun dem Perpetuum mobile gehéiert, dat den Dicks an der Baach vum Schlassgaart opgeriicht hat. Et huet ewéi eng vun dene Millercher ausgesin, déi mir als Kanner och an der Baach gemaach hun. Et wor natiirlech eppes méi komplizéiert, ma fir den Dicks wor dat de Perpetuum mobile. Hien huet all Gaascht et gewisen...

Eng aner Erfindong, vun där am Jampir sénger Kannerzäit nach Stécker op dem

Aus dem Dicks seiner Väter Zeit

Schlassspäicher lougen, dat wor eng Reche-
maschin, déi den Dicks gebaut hat. Den Här
de la Fontaine wor deemno also dach tech-
nesch nët grad esou onerfuer, wéi dat dack
behaapt gët.

Hie wor e grouse Frënd vum Muselwäin.
Dat as nët nëmmen duurch déi vill Wäilid-
der vun him, oder vum Wäin a sänge Lid-
der, bewisen, ma déi al Briedemësser hu gär
déi Geschicht erzielt, déi dem Dicks op Kiir-
mesdag an der Wiirtschaft niewent dem
Schlass passéiert as.

Déi Kiirmes as déi lescht am Jor, duerfir
kann et geschéien, datt et emol fréiert. Déi
Kéier wor d'Trap vun der Wiirtschaft vol-
ler Äis a glat ewéi eng Frell. Well den Dicks
ziimlech laang dobanne wor, hat hie keng
Anong, wéi kal et dobausse gi wor. En hat
de Greechen och nët mat de Féngerhitt ge-
dronk, an e wor guttelaunt, wéi en eraus
kumm fir heem ze gon.

Wéi as et gaangen? Egal, op eemol as mäi
gudden Dicks d'Trap erofgerutscht a loug
ganz verwonnert ënnen um éischten Tratt.

Grad deen Ament kënnt e Briedemësser a
gesäit de Spaass. Hien hätt musse laachen a
wann den Dicks och ze Doud gefall wir, ma
um Enn frot hien da ganz getreisch: „Ma
Här de la Fontaine, a wéi as dat do da
gaangen?“

— „Wat eng domm Fro,“ sot den Dicks,
„du hues et dach gesin, um Aasch!“

Will Reuland

Et wor virun...

150 Joër. Den 8. Mee 1824 as eist Lëtze-
buergesch fir d'éischt gedréckt gin. 'T wor
eng kleng Notiz am Lux. Wocheblat vum
Antoin Behrens. (1825 koum e »schéint«
Gedicht eraus: de leschte Wonsch vun engem
Soff, 1829 dem A. Meyer säi: Schrëck op de
Lëtzebuenger Parnassuss.)

125 Joër. 1848 as d'Société de Gymnas-
tique, d'Gym, zu Lëtzebuerg gegrënnt gin.
Gedeler, d.h. Mëmber woren den Dicks an
de Lentz. D'Gesellschaft huet 1849 e Fue-
sechtspill op lëtzebuergesch gespilt an 1855
dem Dicks säint éischt Theaterstéck: De
Scholdschäin.

100 Joër. Virun honnert Joër as de *Blannen
Teis* zu Eech gestuerwen. 1974 bréngt d'Post
en Tîmber mam Portri vun him.

Virun 100 Joër koumen dem Méchel Lentz
seng *Hierschtblummen* eraus.

70 Joër. Den 11. Oktober 1903 krut den
Dicks an de Lentz an engem Eck vum Plëss-
darem e Monument opgeriicht. D'ganz
Land wor op de Been.

60 Joër. De 17. Mäerz 1914 as den C. M.
Spoo gestuerwen, 77 Joër al.

Aus dem Dicks seiner Veiner Zéit

Wi d'Postkutsch vuan Déikrich op der Plaz gehalen hot, as e klene Mann mat ruddem Hor a Speechlen am Gesiicht erousgeklommen. De Veiner Weeschfraen, di sech dee bossige Männchen uagekuckt hon, hot séin Offiziérschnurres a séi Bockbärtchen nawell nët schlecht gefal, ma wi en d'Gaass ous gehippelt as, du finken se uan ze kicken an dem Schouster-Misch sein Fra hot an den Housgank era gerouf: „Hee Misch, komm kuck ees, wat kënnt hai e Krommen!“ Eenzock hot sech du den Dicks — well 't wor heen, deen 1881 fir Fridensriichter op Veine kum — emgedrit a gesot: „An dee kënnt fir Iech ze riichten!“

De Schouster-Misch, deen an der Musik d'Tromm geschloen hot, kum op Dir a réift: „Jéses Maria Jusebett! Dat do as deen, du rich deen éis Musik 1852 um Concours an der Stat den ischte Préis nët krit hot. Dee war an der Jury, di de Wéltzer de Préis guf.“

Uewen an der Gaass hon d'Weeschfraen een deer anerer zougerouf: „Deen neie Fridensriichter hippt!“ Ma den Dicks hot mi lues hiren, wi se gedoocht haten, an hee sot: „Jo, en hippt, en huet Speechelen am Gesiicht a rout Hoër op der Kopp!“ Du waren d'Weeschfrae paff, datt dee klene gespeechliche Männche mat dem streenge Mond an deem militärische Schnurres su witzig kënnt sin.

Den Dicks war fru, datt hee Fridensriichter bei de »Veiner Geeken« guf. Fir d'ischt war e fru, datt e mat achtaföfzig Jor mol endlich een fest Plaz krit hat, well war et keen Schan, datt de Jung vuan dem adlige Gouverneur a Staatsminister Ignaz de la Fontaine bis elo weider néist war wi en Affekot unni Uarbicht, e Schlasshär unni Geld, e Wiäwarei-Direkter unni Erfollig? Derniëwent awer war den Dicks besonnesch fru, datt hee grad zu Veinen Fridensriichter guf, well hei hot heen di lësteg a schoussig Persunnen ous seine Koméidistécker erëmfond. An di Veiner ware fru, datt deen neie Riichter esu e frëndliche Mann war, deen si

verstanen hot an nët um Bouchstaf vuam Gesetz geriden ass. Well wi den Dicks sein ischt Sitzung um Geriicht gehalen hot, kumen zwu Fraen, di een di aner »Geek« verannt haten. „Wéi laang lieft Dir schon zu Veianen?“ hot den Dicks di ischt Fra gefrot. „Sechzig Jor!“ — „An Dir?“ frot en di zwett. „Ech ho föfzig Jor an ech hon nach ëmmer zu Veine gewoont!“ Den Dicks hot mam Kop gewankt. „Jo, jo, ech verstinn. Elo sin ech érischt véierzeng Deg hei zu Veianen an ech spiren och schon“, an dobei hot e mam Fanger uan d'Stir gekloopt.

Wi d'Kiischen zeidig waren haten dem Noper sein Bouwen dem Klos heemlich Kiische gepléckt. Ma de Klos hot kee Spaass verstanen an d'Saach op d'Geriicht geholl. Den Dicks hot sech e winnig bedoocht, du lisst en de Klos kommen a schitt em een Quetschendrëpp erous, di de Klos fir séi Liäfdag gär gedrunk hot. A su gufen se sich eens, datt den Dicks d'Saach mam Noper sollt an d'Rei maachen. Wi de Klos fort war, hot den Dicks den Noper komme geloss, schitt em eent gout Glas Wéin erous a sot: „Deen ale Geek as zu allem fähig an d'Kanner kënnte Schwirigkete fir hiirt spéidert Liewe kréien, dofir passt op, dass dat nët méi virkënt!“

Den Dicks war e richtige Fridensriichter, dee léiwer gesinn hot, datt der zwinn sech am Gouden eens gi sen, wi wann en dat schinnsten Uerteel konnt sprechen.

Su war den Néckel vua Grooljhen, een iërlech Haut, uageklot weent eener Maark op der Gewan. Den Dicks hot sech d'Saach uagehiert, an du sot en: „T as neischt Néckel, Du gëss nët gestrooft. Géi bei de Picar an da léisst De der e gutt Mëttegiesse mat enger oder zwou Schappercher Wuermeldenger gin, an da gees De roueg heem.“ De Picar war de letzte Veiner Houtmicher an en hat den »Hôtel des Etrangers« uagefaangen. Séi Jung, de Picars Matti, war oochter d'Land bekannt als schoussige »Veiner Geek« an 't as vill doroochter vuan seine Spichte geschwat geen. „A wat man dann d'Veiner

Geeken?“ guf de Matti zu Déikrich gefrot. „Ma se saften Huawer fir di Déikricher Iä-selen“, hot de Matti geantwort, unni sech laang ze bedinken. „Da sen ech nach léiwer e Geek wi en Iäsel, well e Geek kann op eenem Iäsel reiden, awer en Iäsel nët op enem Geek!“ Wi den Dicks du een Kiër dem Picars Matti begeent as, seet de Matti: „Wi as et mat denen dréi Frang drësseg, déi Dir mir nach ze bezualen hot?“ — „Déi dréi Frang drësseg?“ sot den Dicks, „dovu weess ech néischt!“ — „Da kommt ees kucken“, réift de Matti an en hot e mat era geholt, e micht de Schaf op an du stuung mat Kréid geschriwen:

„26.8. Dicks:

1 Mittagessen	1,50 Fr
1 Kaffee mit Quetsch	0,60 Fr
2 Schoppen Wein	1,20 Fr
Total	3,30 Fr

„Ma ech hun de 26. dach doheem gies“, sot den Dicks. — „Dat ka sen, ma Dir hot awer den Néckel vua Grooljhen hir geschéckt!“ hot de Matti geantwort. An du bluf dem Dicks weider néist iwrig wi fir séint salomonischt Uerteel ze bezualen.

Den Dicks hat wi keen aneren de Veiner hir lësteg Sill erkannt an en hot zu Veinen dat gemat, wat em virdruan gehollef hat, sein gruss Koméidistécker ze schreiwen: En hot sech mat dem Vollik opgehalen, et an der Wärekstat an an der Wirtschaft getrof, en hot opgepasst wi et geschwat hot a wat et gemat hot. Su konnt en erliäwen, datt dat, wat heen am Vollik geraf hat, durich sein Theaterstécker erëm Volliksgout a Volliksbout geen as. Den Dicks guf e Vollik- an Nationaldichter, deem sein Léider wi Volliksléider gesunge gufen.

Vis-à-vis vuan dem Dicks seiner Wunnicht war d’Wirtschaft Trempert, wu di Veiner dem Dicks sein Stécker un dene laange Wanterowenden gespillt hon. Wann se da scho Woche virousser geprouft hon, kum op eemol eepes wi de Pëlzebock d’Trap erop getrompelt, e Staf hot d’Dir opgestuuss an da stuung den Dicks selwer am Sall an en

hot nogeloustert wi se de »Scholdschéin« udder »D’Kirmesgäscht« geprouft hon. Dann hot den Dicks séi Staf gehuewen a selwer d’Musikanten dirigiert. Wann awer eent Léid nët esu geklungen hot, wi heen sech et gedoocht hot, da gare la Box! Da guf de kleene goutméidige Männchen biis an hot sech gréin a giäll geärgert bis alles geklappt hot.

Am Summer hon d’Musiken an d’Gesangsvereiner hir Ousflich gemat an dacks kumen se op Veinen dem Dicks e Ständchen ous der Dicksiana geen. Am Summer kumen och vu Jor zu Jor mi Touristen, zanter där Zéit, wu Veinen dee grusse fransiischen Dichter Victor Hugo su frëndlich emfaangen hat, deen d’Schinnhete vua Veinen a seiner Landschaft an der ganzer Wëlt bekannt gemacht hot. De Victor Hugo hat gehollef d’Touristen op Veinen bringen; den Dicks hot hinnen den ischte Guide geschriwen, »Vianden et ses environs«, deen 1885 beim Schaumburger erouskum.

De Victor Hugo hot sech fir di Veiner »Misérables« agesat, fir d’Affer vuam grusse Brand vuan 1871 a fir di orem Giärwer, di op der Our mat de Féiss d’Lu zu eenem Kouch getrëppelt hon. Den Dicks hot sech als Miseler besonnisch fir d’Veiner Wënzer interessiert, di um Schloossbärig zanter Jorhonnerten hiren »Dreimeenerwéin« gezillt hon, deen su sauer war, datt se ëmmer dréi Meener gebroucht hon, fir en ze trinken. Den ischten hot dat sauert Krout gedrunken, den zweeten hot em et d’Strass erof geschutt an deen drëtten hot en uagehalen, fir datt en nët fortlafe konnt. Biis Zungen ho gesot, noochts missten d’Kloke lauden, fir datt d’Fraen hir Meener op di aner Séit drië kënnten, wa se dees Gesëff zevill gedrunken haten, soss déit den Dreimeenerwéin hinnen um Een de Moog op eener Séit durichfreesen. Ëm 1890 wollt den Dicks e Veiner Wënzerverein gründen fir de Veiner Wéin ze verkafen, ma en hat nët vill Erfollig, an drëssig Jor dorno sin di leetzt Wangerten zu Veinen verschwonnen.

Den Dicks hot sech och fir »d'Veiner Wéisserten« interessiert, di als typisch Vertrieder vuan de »Veiner Geeken« oochter d'Land gezuege sen, fir d'Häiser fir d'Kirmes ze wëssen. Ëm 1884 hot den Dicks den »Veiner Wéissert« geschriwen, eng »humoristesche Solocène«, wéi hee selwer seet, a wu et heescht:

„Vum Alemaart do wor méng Mamm
Méi Papp dee wor vum Béchel
Dir wësst si wor keng grouss Madamm
An hien de Wéissert Méchel ...
Zu Veianen, do gët lo neischt
Ze reissen an ze beissen
Wann d'Mannchen och e wéineg kreischt,
An d'Friemd duer gees de wëssen ...
Wat jonk as muss an d'Welt eraus
Do gët et Aarbecht, Suën,
An du gung ech de Biereg aus
A sin an d'Friemd gezuen ...”

Gruss Theaterstécker hot den Dicks nët mi zu Veinen geschriwen. »En as rosen«, dem Dicks séint leetzt Stéck, an deem e Musikan mat seinem rosenen Hond, deen dee selwichten Nom hot wi heen, verweesselt gët, kum 1885 erous. An »Eng Stëmmmonk« gët de Schwéinihërt vuan de Fraë bei de Gemeenewalen zum Burgermeester gewielt, »Nondikass« as nuren een Rei vuan den unwarschéinlichste Verweeslungen am »Schouster Boubou« a guf spider vuam N.S. Pierret feerdig gemat. Uan dem Dicks sein Erfuarnëssen uam Geriicht erënnert di kleen Szeen »Um Friddensgeriicht«.

Zu Veinen hot den Dicks sech haaptséchlích mat Uarbichten iwer al Gebréicher beschäftigt, well 't as wual keen Uertschaft am Land, di su vill al Gebréicher hot wi Veinen. D'ganz Jor durich freën d'Schulkanner sech schunn op dat nächst Fest. Am Hierst, wann d'Schull uafinkt freën se sich op de »Miertchen«, deen am November vruan Mäertesdag gebrannt gët, da kënnt de Kleesje mat dem »Pëlzebock« a schu muss een uan de Kostüm fir »Fetten Donnesch-

dig« an d'Fuasicht dinken. An der Karwoch kënne d'Kanner da mat de »Scharpen« a mam »Jaudes« goen, gléich no de Pingste kënnt d'Kirmes an dann d'gruss Vakanz. A seiner Veiner Zéit hot den Dicks al Soën, Gebréicher a Vollekléider opgeschriwen. Dat war nëmme miglich, well en ni den Ëmgank mat dem Vollik verloër hot. Dacks suz e vis-à-vis beim Trempert an der Wirtschaft béi eenem goude Glas Miseler mat de Veiner ze diskutiren. Su hat en och Allerheiljhen mat e por Frënn bis spitt an d'Noocht era gefeiert. Wi et Feierowend war, hot den Dicks nëmme iwer d'Gaass ze goë brouchen, fir heem ze kommen. Di aner awer sin d'Gaass of getrompelt an hon su hoort gesungen wi se konnten. An e por Wochen drop stuungen se vruan dem Fridensriichter Dicks, well se weent Nootsspektakel uageklot waren. »Erzielt emol wi dat gaangen as«, hot den Dicks dutteescht gefrot, an du finkt een vuan seine Frënn uan ze erzielen: „'T war Allerheiljhen, Här Riichter, an all Eenglen an Heilig am Himmel ware fru, a mir ware fru mat hinnen, a well mir su fru waren, Här Riichter, ho mir uagefaangen ze sangen ...” Den Dicks finkt uan ze schmunzen an en hot se no eener eeschter Waréng heem geschéckt.

De 24. Juni 1891 as den Dicks uan eenem Halsschwier zu Veinen gestuerwen, an dréi Deg dorno guf en um Veiner Kirftich begruawen. Op seinem Graf hot de Pol Elter op franséisch geschwat an den C.M. Spoo hot sein lëtzeburgisch Ried opgehalen mat de Wieder ous dem Dicks seinem »Scholdschein«: „... an deint treit Hierz war ons Gléckséilegkeet.”

Veinen hot séi goude Fridensriichter Dicks nët vergiess. Fir sën honnersten Geburtsdag guf den 8. August 1923 een Marberplack uam Dickshaus uagemat an 1966, fënnefasiwenzig Jor no dem Dicks seinem Dutt, krut eisen Nationaldichter zu Veinen séint ischt eegent Monument am Dicksgäertchen.

Jean Milmeister

E puer Zenen aus dem *Jos Berrens* séngem neien Theaterstéck

»Den Hexemeeschter«

1. Akt (spillt am Himmel)
8. Zeen

Dicks: (*hippt mam lénke Been, stäipt sech op e graffe Bengel, mat deem e fest op de Buedem knuppt. En huet d'Min vun engem, deen näischt ze fäerte brauch. A sänge wiwwen Aë sëtzt de Luussert. E mécht alles ouni Jhirimiri an as allzäit wuelgemutt. An der fräier Hand schwenkt en eng Fläsch Wäin.*)

Sprochmates: (*hannendrun*) Hei hu mer en.

Orchester: (*begleet op d'Weis vum »Hexemeeschter« en Akteur, dee séngt:*

Hien as e groussen Hexemeeschter,
Huet onser Sprooch all Gutts gedon,
Et woren allzäit all kleng Geeschter
Him ënnerdon.

Conrad: Moijen Edmond!

Dicks: Wëlls de mech wuel mat méngem
ëierleche Numm nennen.

Conrad: Moijen Dicks! Wéi geet et? (*Gi sech d'Hand*)

Dicks: Op zwee Been ewéi eng Gäns.

Conrad: (*laacht*) Nach ëmmer deen Alen!

Conrad/Dicks: (*schwätze pantomimesch matenän*)

Schläifstän: (*geet bei se a gët dem Dicks d'Hand*)

Néckel: (*méi lues zum Sprochmates*) A wou
koum Lafongtäns hiren un dee Numm?

Sprochmates: Ma wéi den Edmond nach
esou e klenge mockeléche Bërschtsche
wor, du hat d'Familjen eng Kéier e prei-
sesche Generol op Besuch. Deen huet dee
klengen Edmond am Spaass an d'Luucht
gehuewen a geruff: „Da hab ich ja etwas
Dick's gefangen.“ Dat huet dem Edmond
sou gutt gefall, datt en herno deen
Numm fir sech gehalten huet.

Néckel: Kuck elei! Sot, Mates, ech hat ganz
vergiess, dass e ging hippen.

Sprochmates: Wéi e kleng wor, krut en
d'Riedelen, an duerno blouf säi Been am
Wuessen zréck.

Néckel: Jëmmenauen! A ween hätt dat ge-
duecht?

Sprochmates: Duurch dat Been huet e jo och
eng Kéier op der Trap vum Café Lauthen
zu Briedemes den ieweschten Treppléck
verfeelt an as ewéi de Blëtz d'Trap erof
gesaut. — Zettegall. — Wann en och
deemools op de Réck gefall wor, op de
Mond wor e keemol gefall. Wéi e mat en-
gem aneren Affekot, deen och gehippt
huet, Riichter genannt gouf, du sot en:
„Haut sin zwéi Schlammer Riichter gin.“

Néckel: (*laacht ganz haart*)

Dicks: (*kuckt eriwer*)

Sprochmates: Komper Dicks! Hei as nach
ee vun Eren. Kennt Der en nët? De
Fieschter Néckel.

Dicks: (*gët dem Néckel d'Hand*)

Schläifstän: (*bekuckt an där Zäit d'Fläsch,
déi den Dicks matbruecht huet*)

Dicks: Ech mengen, ech kënn mech erënne-
ren. De Fieschter Néckel — de Fieschter
Néckel — (*dénkt no*). Majo, lo hun ech
et. Du has Féiss wéi e Bannpräiter an hues
mer am Gaart d'Viéilercher zertrëppelt
an du has e Mo wéi e pawete Stall an
hues mer d'Spënnche renglech gebotzt. Du
hues de d'Schäss kritt.

Néckel: Ech hun Iech awer näischt nogeha-
len, Här Dicks.

Dicks: Looss den Här doheem, Néckel!

Schläifstän: (*zum Dicks*): A wou huet Der
di Fläsch hei hir, Meeschter?

Dicks: Ma déi hun ech elo grad bei engem
Concours gewonnen.

Schläifstän: Bei wéi engem Concours?

Dicks: So du him, wéi et gong, Sprochmates!
Ech si midd wéi e Mued. (*Setzt sech a
botzt de Schweess of*)

Sprochmates: Majo, et gong drëm, den Ue-
dem, deen sech verstoppt hat, ze fannen.
An de Komper Dicks hat e geschwë mat
der Krawaatsch.

Conrad: Ma en huet e jo guer nët kannt. En hat en dach nach ni gesin.

Spromates: En huet dee gesicht, dee keen Nuebel huet. 'T as nuren een esou hei uewen. Bong schieng, chasse de race, seet de Fransous.

Schläifstän: (dem Dicks séng Fläsch an der Hand) Déi do as gemeen. Lauschtert emol, wat hei op där Etikett stät! „Engelswäin — ouni Zocker garantiert — huet Iech en uecht virun den Imitatiounen.“ Dat as fir is Miseler geménzt. Da woart! (hieft an enger Roserei d'Fläsch, fir se an den Eck ze jhummen).

Himmelsstëmm: Halt! Wat gät Iech un? Wëst Dir nët, dass Der d'eiweg Doudesstrof erwëscht, wann der Engelswäin versabbelt?

Schläifstän: Ou? 'T wäerd alt nët esou schlëmm sin.

Himmelsstëmm: Dach, 't as schlëmm genuch. Wëst Dir dann och nët, dass den Engelswäin en Artikel vun eisem Fënnef-Äoneplang as. Alles, wat eiser Produktioun schuet, as en Onggläich un eiser Himmelsökonomie.

Schläifstän: Abee jo! Ma da braucht Der dofir awer nët di aner Wäiner erofzemaachen.

Himmelsstëmm: Mir man déi aner Wäiner nët erof. Mir gin nëmmen de Wäindrénker e gudde Rot! An nun drot Eer Fläsch an den Distrikt 3!

Schläifstän: Wat as dann do lass?

Himmelsstëmm: Do as d'Metzlerei. Da gët se an d'Wäinzoossiss gemaach.

Schläifstän: De Miseler as ze gout fir an eng Zoossiss.

Himmelsstëmm: Gitt Der da bal?

Schläifstän: (iwer dem Fortgo verbruet) An d'Zoossiss kënnt e jo dach nët.

Himmelsstëmm: A wofir dann nët?

Schläifstän: Well d'Metzleren e selwer drénken an dann an d'Zoossiss hauchen.

Himmelsstëmm: Lo gët et awer Zäit.

Schläifstän: (séier fort)

Conrad: (zum Dicks) Déi Wäigeschicht do, dat erënnert dech dach sécher un déng Bredemësser Zäit, gelt Dicks? Wéis de Buurgermeeschter woors.

Dicks: Dat wor nach laang nët déi schéinst. Ech wor et jo och nuren dräi Jor. De Gemengerot as dacks e gemenge Stot.

Sprochmates: (zum Conrad, weist op den Dicks) Séng schéinste Stonnen hat onse Frënd hei, wann e mam Durbach vu Bous um Perpetuum mobile geschafft huet oder wann en, trotz séngem ongeruede Been, vu sénger Spënnerei zu Réimech bis erof no Bredëmes geschwommen as.

Dicks: (schmunzt séileg) Dat sees de gutt, Mates.

Sprochmates: Kuckt! E schmunzt ewéi eng Gäns, déi en Apelbatz am Schniewel huet.

Dicks: Ja, ech géif esou gier mat all denen Tricken elei rëm virufueren, 'T fällt ee jo ëmmer op déi al Féiss.

Sprochmates: De Wollef verléiert séng Hoër iewel séng Naupen nët.

Néckel: (zum Dicks) Loossen se Iech dann nët gewäerden?

Dicks: Ma neen. Ech kréien d'Seelchen nët laang gelooss. Si son, de Perpetuum mobile wir eppes Onméigleches, esou guer fir den Himmel.

Conrad: A mam Schwammen, wéi as et dann domat?

Dicks: Näischt as näischt.

Conrad: Wéi dat:

Dicks: Ma du Herrgottskand! Hei uewen as jo kee Waasser. Hätt ech alt wéinstens mäi Bredemësser Clavicimbel hei. Da kënnt ech, eng Grimmel spillen an derbäi sangen.

(baussen héiert ee spillen)

De blannen Teis (mat der Gei).

De Jhorgeli vu Gréiwemaacher (mat der

Dréiwergel) (*spillen »Zu Arel op der Knippchen*)

Dem Theis séng Fra geet mat engem Teller ophiewen.

III. Akt

(Um Knuedler zu Lëtzebuerg an eiser Zäit. Heiansdo gi Passanten eriwier.)

Dicks/Sprochmates: (*a modernem Gezei, kommen eran, hun d'Mäntel um Aarm hänken*)

Dicks: 'T kennt een d'Plëssdarem dohanne jo nët méi erëm.

Sprochmates: Déi heescht elo de »Salon« vun der Stad.

Dicks: Ou? An am Salong spillen d'Bouwe mam Ball?

Sprochmates: Ajo! Dergéint duerfen d'Autoën ower nët do parken. Dat mécht d'Saach erëm kitt.

Dicks: (*bleift op eemol ston a weist mam Fanger, an enger Freed*) Ma do as jo mein Hemechtshaus, Sprochmates, — mein Elternhaus. 'T huet sech och verännert. (*No enger Paus*) An dat elo? (*weist op d'Autoën, déi parken*) Wat sin dat fir Gefierer?

Sprochmates: Ma dat sin Autoën. Déi gi mat engem Motor gedriwwen a bannena rénkt een iwwer dem Fueren —

Dicks: Da rullen déi Maschinen, wuer een hi wëllt?

Sprochmates: Nët ëmmer.

Sprochmates: (*weist op d'Autoën*) Dat as eppes anescht wéi Eer Kitschelchen —

Dicks: — mat Ieselsgespann, jojo —

Sprochmates: — mat där Der op de Lampertsbiere gefuer sid.

Dicks: Jo, mei Papp hat do e schéint Schluss am Lafongténgsbëschelchen, wou ech vill mat méngem beschte Komerod, dem Wittenauer gespillt hun. — Ajo. A spéider gouf den Iesel duurch e schwaarzt Päerd ersat. (*Nodénklech*) Dat wor eng schéin

Zäit. Wofir as si nët stoë bliwen an Éiwegkeet gin?

Sprochmates: An Dir hätt oft beim »Kadusch« an der Wirtschaft um Lampertsbiere ënner de Metzler gesiess, déi do verkéiert sin?

Dicks: Jo, ech hun en alt heiansdo e Kallef op méngem Gefier mat an d'Stad geholl. Ech war ëmmer gär ënner de Leiden, zemol ënner dem Vollek. Beim Vollek soll den Dichter uklappen, dann as e gutt beroden.

Sprochmates: An d'Affekotenzäit?

Dicks: Do hun ech mech méi mat Musek a Folklor ofgi wéi mat all dene Saachen, déi ech zu Léck an zu Heidelberg op der Universitéit geléiert hat. — (*Kuckt an d'Kulissen*) Hei, wat kommen dohannen der fir zwee!

Sprochmates: (*kuckt*) Dat sin Hippis. (*Kuckt méi genee*) A neen, ech hu mech giirt. Dat sin Touristen. D'Hippis si méi knaschteg.

Dicks: Wat as dat, d'Hippis?

Sprochmates: Ma dat sin eis modern Dingenessen. Si wunnen ower nët an engem Faass. Wann een Hippis méi knaschteg wéi en aneren Hippis as, da kënnt dat nëmmen dohier, datt e méi al as. Hir Liebensweis: Iessen — schlofen — a mate-neeschlofen. Hir gréisst Aarbecht as, driwwer nozedénken, wéi se sech dat kënne leeschten, ouni ze schaffen. — Neen, dat do hanne, dat wäerten hollännesch Touristen sin!

Dicks: D'Duechter an d'Mamm.

Sprochmates: 'T as éischter Sëschter a Sëschter.

Dicks: Wann s de nët gees!

Sprochmates: Solle mer da wetten?

Dicks: Wéi gi mer da gewuer, wee Recht huet?

Sprochmates: E gi se fron.

Dicks: An der Rei.

2 *Touristen* mat laangen *Hor* a schwéiere *Rucksäck*, awer kee *Baart*.

Sprochmates: (geet op se dur) Verzeihung! Sprechen Sie deutsch?

1. *Tourist*: (wénkt jo a weist op deen aneren)

Sprochmates: Sie müssen schon entschuldigen. Aber wir beide (weist op den *Dicks*) haben gewettet, ob Ihre Begleiterin — sie sieht noch so jung aus — Ihre Schwester oder Ihre Mutter sei.

2. *Tourist*: Nein, das ist mein Vater.

Dicks/Sprochmates :(si paff)

Sprochmates: Ach so, Ihr Vater. Naja, danke schön! Und entschuldigen Sie nochmal!

2. *Tourist*: Bitte sehr!
(2 *Touristen*: of)

Sprochmates: A wat sot Der dann elo?

Dicks: Ech gesinn, d'Welt as am Moud al verwurelt gin.

Sprochmates: Nët nëmmen am Moud. Loosser viru gon!

Jos. Berrens

Mir krute geschriwwen:

Gesicht gët e *Lidderbichelche* mat lëtzebuergesch, däitsch a franséischen *Texter*, 9,8 cm héich a 6,5 cm breed. Et huet 202 Säiten, as ëm 1880 erauskomm. Titel: *Luxemburger Liederbüchlein*. Kennt een dat Bichelchen, 't as eppes wéi e klenge Gebietsbuch. Äntwerten un d'Redaktioun.

Gesicht gët déi komplett *Zeri* vum *Dicks* séngen *Theaterstécker* mat *Texter* an *Nouten*, déi 1894 am Verlag Will Stomps erauskomm sin ënner dem Titel *Vollständige Gesamtausgabe der Operetten in Luxemburger Mundart von Dicks* (Klavierauszug mit vollständigem Text). Et sin 12 eenzel Bänn, déi ech och géif kafen, wann se schons gebonne wiren.

Schreiwen un den Änder Hatz, 28, Schanzstrooss, Echternach.

16. Januar 1973

Dir Hären,

„Wéi d'CECA an d'CEE gegrennt goufen, sin d'Franséisch, d'Däitsch, d'Hollännesch an d'Italiénesch als offiziell Sproochen an als européiesch Aarbechtssproochen deklariert gin.

Dräi nei Länner sin elo derbäi komm, an domat sin d'Englesch an d'Dänesch Offiziell an Aarbechtssprooche gin, d'Irlännesch offiziell Sprooch (nët Aarbechtssprooch). *)

1951 an 1957 ware mir bescheiden an hun nët um Recht bestan fir d'Lëtzebuergesch d'offiziell européiesch Unerkennung zu verlaangen. Wat awer 1973 fir ee vun eisen Nopere gutt as, soll eis och léif sin. Eis Leit aus der Regéierung an der Châmber sollen elo dofir suergen, datt eis Sprooch och européiesche Wäert kritt, an d'Actioun Lëtzebuergesch kann do eng Hand mat upaken. Et as vläicht méi wichteg wéi mir elo mengen a spéider iergeren eis Kanner sech iwwer eist Gekludders, wann si duerduch politesche Schued hun.

Ech weess, datt dës Iddi dësen odder deem vermesse schingt, awer et hängt, wee weess, vläicht vill méi dervun of wéi mir mengen.

*) No irlännesche Statistike gët hir Sprooch nëmme vun 80.000 Leit an Irland geschwat. — 300.000 Lëtzebuergers misste bal déi nämmelecht Rechter hun wéi 80.000 Iren.

Demy Schlechter ✠ (1884—1923)

Viru 50 Joër as ee vun eise Lëtzebuenger Dichter gestuerwen, nach ganz jonk, 39 Jor al. Den *Demy Schlechter*.

E gouf gebuer zu Donkels am Wëlzer Kantong, un der belscher Grenz, de 16. Februar 1884. Sāi Papp wor Douanier, dee méi al gouf wéi sāi Jong a mat 92 Jor eréischt 1944 gestuerwen as.

Den Demy koum op Dikrech an de Koléisch, mā no der Sixième musst en ophalen, sief et, datt d'Pai vum Papp ze kleng wor, sief et, datt si doheem geduecht hun 't wir besser fir en, wann en an d'Léier géing fir e verstännege Beruff ze léieren. E koum dunn och an e bekannt Stater Geschäft fir Léierjong a sollt Geschäftsmann gin. Déi Léier konnt him dat awer nēt gin, wat en am Kolléisch ugefaangen hat a wat em uewe loug, dofir huet en a senger fräier Zäit — déi wor rar deemools mat 12 a méi Stonne Schaffen den Dag — nach viru fir sech geléiert a stodéiert. Geschwē wousst en e Sēllēchen iwwer Litteratur a Konscht, an du huet en och ugefaang ze schreiwen. Dat wor fir d'éischt op héidäitsch an dono op lëtzebuergesch. D'Freed um Lëtzebuergesch hāten him »D'Hemechts-tēin« vum Willy Goergen gin. Vun Ufank u wor en an der Nationalunioun an déck Mann mam Siggy vu Lëtzebuerg (de Professor Lucien Koenig), séng riechts Hand, heescht et.

Sāin éischt Theaterstéck *Eson sin s'all* wor nēt grad gutt geroden, well en d'Handwierk vum Theater nach nēt kannt huet. Sāin zweet Stéck *Wat den Himmel huet gebonnen* (Operett an zwēin Akten, Musek Pol Albrecht) as eppes besser geroden. E Kannerspill *Wat de Villche vum Krēschtkēnnche krut* gouf „eng Kéier op engem Krēschto-wend um Lampertsbiereg vum »Cercle amical« gespilt an as zēnterhier nēt méi opzedreiwen“. En anert Stéck *Et waren zwee Kinnekskanner*, an deem hat den Dekorateur dat meescht ze maachen, wor nēt zem Allerbeschte geroden, heescht et. *Dēi beleg*

Eerd hat en an der Aarbecht wéi e gestuerwen as. „Hātt hien déi néideg Zäit a Rou gehat“, schreift den F.L. an der Jong-Hemecht 1928, „et wir sécher e Stéck gin, mat deem hien eng Éiereplaz an onsem Theater kritt hātt. Mā, wat elo virläit as grad esou haart an dréche wéi Sotkären, déi fir d'Fréijor prett do leien.“

Am Krich (1916) koum e Band senger Saachen mam Titel *Vioulen* eraus. En anere Band Gedichter mam Numm *Nei Vioulen* blouf am Manuskript leien.

Zäit a Rou huet den Demy Schlechter nēt kannt (eng Ursaach vu sēngem frēien Doud, en huet sech wēinst enger hongreger Gripp nēt versuergt). E war an esou an esou ville Veräiner derbāi, déi mat Musek a Gesank an Danz ze din haten, e. a. Präsident vun der Federatioun des Sociétés dramatique du pays, Mēmbler am Comité vum dem Stadtheater, Mēmbler vum Organisationskomitee fir d'Dicksfeieren 1923. Derniest hat en ugaanks e Geschäft, dat en duurch de Krich huet missen opgin, dono wor e Resender an nach Papp vu fēnnēf Kanner.

Koum e senger Zäit nēt zem beschten ewech an der Kritik, en hātt sech zevill un dat Däitscht gehalen, da freet een sech, wat den Demy Schlechter āis haut nach zu soen huet. Am beschte gefallen nach séng Ballad »Den ale Geldschrāin« an dem »Renert sāin Enn«. An dem »Renert sāin Enn« huet en dat Richtegt drageluegt, grad esou bēsseg a grad esou verhuelen wéi een sech et vum Renert erwaart. Séng aner Gedichter a Prosastēcker sin alt nēt schlechter wéi munnech soss aus där Zäit. Dat as et wat een ze dacks an ze liichtschaz vergēsst, d'Zäit an där eppes geschriwwe gouf. Hei wor et déi vu virum a bant dem éischte Weltkrich, 't wor d'Zäit vun der Aarmutt, vun där haut kee méi eppes weess, d'Zäit an där Bouwe vun zēng Jor bei de Bauer d'Kéi hidde gaange sin (fir de Kascht an e puer Schong ze krēien), d'Zäit, wou nach Heescheleit doërueter ge-

zu sin — wie vun eise jonge Leit huet nach e richtegen Heeschemann gesinn? — an dat as et wouriwwer e schreift an sech ausléisst. Wann dem Demy Schlechter och nët de groussen Dichter wor, wéi et bei de Leit heescht, da muss een awer unerkennen, wat e gemaacht a gin huet an där kuurzer Zäit, wou e gelieft huet. Sâi Wierk wir e Fragment, heescht et, grad wéi sâi Liewen nëmmen e Brochstéck vun engem Maansliewe wor. — Hien huet an dene puer Joër gin a gedon wat e konnt fir d'Lëtzebuergesch a fir séng Hemecht, déi deemools sou a Gefor wor. Dofir huet e gestriden a méi wäerd en nët wollt hun. An dat geet déck duer fir 50 Jor no séngem Doud un hien ze denken, an — en nët ganz vergiessen ze loossen.

Heng Rinnen

Quellen: Jong-Hemecht (Erausgin vum Vic. Neuens). Nr. 4—5 Febr. 1928. Fernand Hoffmann: Die Geschichte der Luxemburger Mundartdichtung. Bd. II. Lucien König: An der Wirkstad vun de Jonglëtzebuerger Dichter, I. Deel. 1927. —

Dem Ger. Schlechter soë mer merci fir séng Hëllef.

Aus »Dem Renert säin Enn«

Demy Schlechter

...

Fänkt kee mer un ze dichten
A Liddercher ze man,
Well éischtens, dat Geschäftche
Bréngt rose wéineg an.

An zwetens stéisst hien ëmmer
Bei enger Parti un,
Wëllt hien en all gefalen
Da schlön s' en all op d'Dunn.

Den Ochs, dee kuckt geléiert
A seet: „Et as nët echt“,
An all dat anert Rëndvéi
Dat fënt et dann och schlecht.

Den Iesel weess z'erzielen
Eng Halschecht wär gefléckt,
Déi aner, déi wär sécher
Op frimme Beem gepleckt.

An d'Schwäin, dat hätt déi Lidder
Méi säfteg gär gehat,
'T fänkt duerfir un ze schnëfflen
Géint jidder Figgeblat.

An d'Gänscher, déi schnadder:
„Mon Dieu e simple Füüss,
Die kënt een ênuiéieren
Mat sénger aarmer Müs“.

Wiem dann no all deem d'Diichten
Nach ëmmer nët vergeet
Die muss schons laang gepaakt sin,
A mir, mir deet e leed.

...

Roby.

Ohe, der Leit, wat mienge der wuol
 Kann ech enwol me 'gro'ss sin,
 An net me 'heimlech mungen Kamm
 Alt mach wol op de Scho'ss gin.

Do laufen ech an d'Helt erens
 Heit fort. Do Kent der Lachen.
 Do fannen ech eny Kitterwull
 der allersche insten Lachen.

De 'buden ech mir op eny Kar
 A Kommen hingenen
 Hat mungen Lach, an d'ickem
 Hat enger Lach voll Luen.

Do stellen ech auch gro'ss an d'Gan
 Ho's 'all gesimne Lachen.
 Ohe, der Leit, wat Kerk er Helt
 den hei die welt se Kerk.

D. J.

Hary Trauffler ✠ (1890—1971)

Et sin elo gutt zwee Jor, datt den Hary Trauffler äis fir ëmmer verlooss huet. Äis, dat heescht séng Famill, séng Frënn a virun allem d'Frënn fir »Eis Sprooch«. Hie wor 1950 derbäi wéi nom Krich nees eng Kéier ugefaang as gin, an e wor scho laang virum Krich ee vun denen, déi fir d'Lëtzebuergesch vill vu sénger Zäit a sénger Kraaft, nieft sénger Schoul derfir gin huet. Gebuer zu Bungeref de 17. November 1890, e klengt Duerf am ënneschten Eislek, un dat en ëmmer mat Läif a Séil gehaangen huet — fir all Festbroschür vun do woussst en eppes ze schreiwen, wat Hand a Fouss hat — as en zu Mamer, sénger zweter Hemecht, den 18. Dezember 1971, gestuerwen.

Well en esou ganz gutt geléiert huet duerft en och virugon, an d'Stad an d'Normalschoul. E krut séng éischt Schoulmeeschteschplaz zu Bëlsdref (1910), zwanzeg Jor al. Nom Exame kouw en op Holzem (1913) an 1915 op Mamer. Do as e bliwwen. En huet séng aner Examen nach gemaacht, déi fir d'Owesschoul a fir d'Oberprimärschoul. Nom Krich 1914/18 huet en sech onbezuelten Urlaub geholl a goung e Jor op Paräis virustudéieren. 1920 wor en erëm zu Mamer. E Schaffpäerd, mat enger grousser Intelligenz, huet en 1921 eng Kannerzeitung geschaf, déi all Mount erauskouw an den Numm »Morgenglocken« hat. Et wor eng léif Zeitung, déi een als Kand gär gelies a stodéiert huet. An nach dernieft huet e geschriwwen fir d'Kanner, fir de Kannertheater. 1922 kouw säin éischt Kannertheaterstéck »Zockerzongen«, dat am Vollekshaus zu Lëtzebuerg fir d'éischt gespillt gin as. Beim Worré-Mertens um Lampertsbiërg si séng Theaterstécker an aacht Bännercher erauskomm (am Katalog vun 1966 heescht et, d'Zeri géif virugoen). A weider schreift e Seërcher a Geschichten, an as mat Läif a Séil derbei, wou fir d'Lëtzebuergesch gewuddert gët. All séng Aarbechte sin unerkannt gin, vun alle Säiten. Wéi gesot, wor en 1950 derbäi wéi »Eis Sprooch« gegrënnt gouf, mä e konnt dat aremt Gemëssels nët

verdroen an en huet sech vu sénger Plaz, dem Caissier, zrëckgezun, fir awer nach matzeschaffen, mat derbäi ze sin, fir ze zéien an ze drécken an zesummenzehalen. Wéi de Lëtzebuurger Dixonär ugefaangen huet erauszekommen wor en och nees där een dee säi Wëssen a séng Kraaft, säint Gesam-melt gär gouf a mat Häerz a Séil matgeschafft huet. Mat enger Grëndlechkeet, déi ee soss nët dacks gesäit, huet en an den Texter bäigesat, verbessert an ausgebaut. Hie wor et deen do séng Géigend aus dem Réidenner Kantong vertratt huet an zu Wuert komme louss. Dat huet e gemaacht bis e gestuerwen as.

Den Hary Trauffler huet gär mat Rot an Dot gehollef, en hat e gutt an e spaassegt Wuert, a wann et onbedéngt musst sin, och méi en eescht. Séng Menong wor opriichteg, a frou war e, wann eng nei Liwwerong vum Dixonär odder soss e gutt Buch op Lëtzebuergesch erauskouw.

Séng Verdéngschter fir d'Lëtzebuergesch hun d'Unerkennung fond; 1945 gouf en effektiv Member vun der linguistischer a folkloristischer Sektioon vum Institut G.-D. genannt, e blouf et bis zum Doud. Ernimme mer nach esou niewelaanscht, datt en och geschichtlech Artiklen geschriwwen huet, wéi an der Festschrëft vun de Pompjeën zu Bungeref, Holtz, an iwwer d'Oberprimärschoul vu Mamer.

Den Hary Trauffler leeft esoulaang wéi Lëtzebuergesch geschwat gët, et ka keen en op deem Gebitt iwwersin. E bleift äis all a gudder Erënnerong.

Ergänzung zu „den taschvoller Scholdkun. S. 173

Schold kun bis iwer d'Ouren- de Goehel voll. - erda sen -
 e weess weder dan nselus- en ass Krupps- raje ne'iert-
 en dss da gasing- verhy pothe'ikt- e weess nit mei' wou
 en ee Sou soll herkuelen- verschöld- ee Schold a sch-
 c lait konnen dan- e kent nit mei' eraus- e kröht
 kee Fouss mei' op de Buedem- d. Wasser steht em bis
 un den Hals- en huet kee Kredit mei' - e tritt kee Sou
 mei' geltint- e päiß aus deem Leschte Leel- en ass keppoth-
 de Haun mit der grousser Bidde kent geschwönn rir und Jiir.
 et dss nädick mei' loss- et dss nädick mei' seugt - et
 geht riren - en ass zeidig- sichuelen en mit der Kopp-
 eget dgedoa - alles geht rump der Stomp iwer - get
 versteet - d. Haun get em iwer dem Kopp versteht. -
 den Jiirewechter leeft em d. Wang of - e mecht eugt
 Laich op fin daat auert ze stoppen- en an fertig; e kann
 apachen. dee mecht nit mei' laang Hösch. - deen huet aus-
 geschneidet, geschoudert a. v. rimm- e find kee drechene
 Guedem mei'; d. Waaner stelt ew bis un den Hals- en an
 verkaeps- daat Haun häucht geschwönn um Bengel- daat
 an ee Vull fin d. Kaaf. fin deen an kee Kraut mei' gewues-
 e muss d. Bland bozen- en an jou d. Hon schölleg - d. Schold
 wiisst ew iwer de Kapp, frönt en op- d. Schold höcht ved-
 daat an reng, nit een bibbeliche Schold- maach ee Kränz
 derduerech, du brin kee Son- daat kaunst d' an de
 Schooschteg rhei' ver- en huet seil hanne geloon; e
 kent nit mei' mat- den Antremifronten- en dreit d' ai
 Liewer laang dorun- e kent nie mei' op drechene Guedem.
 e geht dorun gegrond- e tritt alles geholl- en an eron waît
 wei' e komme kann- en an hanne bei e rir in der- e
 ha ved nit mei' r'ira- en an fertig fin geschwängst ze gin-
 fin deen an kee Kraut mei' gewues- en an an leelte
 S'kielun- en an um jibbeliken- e mun bleehen- en an
 erofkoun bis op nösicht- e sölt op eugen d' ires
 kunkt. deen an d' itiken a welsche schölleg. e get geschwin
 geplekt-

H. H. H.

Mars, 15. 4. 68

De Wollef an de Storch

Eng Fabel aus dem Lex Roth séngem Buch:

Faablen op lëtzebuergesch erzielt.

*St. Paulus Dréckerei, Postkëscht 1908,
Lëtzebuerg. 1973.*

All Wollef as verfroossen;
mä wann den Honger zitt,
da géng en u séng Bridder,
wann hien näischt anescht kritt.

'T hat ee vun dene Borschten
sech bei der Friess geflass,
du rëtscht him an der Hoosslecht
e Maufel queesch an d'Strass.

E Gléck nach fir de Gurmang,
soss war et déi Keer aus,
datt grad e Storch do laanscht kum
dee kroopt de Wëppel raus!

E freet dono de Luppès,
wat datt hie krit fir Loun...

„Wéi mengs de, sot de Wollef,
hei kriss du nët di Boun!
Ech hun dech a méng Strass gelooss;
wee kum dann do schons raus?
as dat kee Loun, ondankber Stéck,
hopp, mach dech wech... du Laus!“

Oktober 1973

E Bréif

un eis Dëpëtéiert, déi et waren —
a wëlle gin.

Här Präident, Dir Dammen an Dir Hären,
Déi 800 Membre vun der Actioun Lëtze-
buergesch a mir hun den Ablack zwou Saa-
chen, déi eis um Häerz leien:

1. Hëlleft w.e.g. an der Châmber, datt eis
Sprooch grad esou versuergt gët wéi eis
Monument an al Saachen... Si as dat
eelst Monument dat mer hun! Mir gin
Iech gär Ausstreech a praktesch Iddiën do-
fir. Dir kritt an dëse Woche bestëmmt
d'Geleënheet fir eppes dovun ze soen.
2. All Partei mëcht sech prett fir wa mer
1974 stëmme gin. Et gin nëmme Lëtze-
buerger stëmmen, mir sin ënnert eis!

Wéi wir et, wann Dir all Är Plakaten an
Ziedelen an eiser Sprooch géngt maa-
chen... mir hëllef Iech gär, wann Dir
hei oder do nët grad sallt eens gin. Mir
kucken Iech gär all Text op d'Sprooch
duerch a setzen Iech en an d'Schreifweis
vum Lëtzebuerger Dixonär.
Eis Adress as: Actioun Lëtzebuergesch,
Postkëscht 98, Lëtzebuerg.

Dir Dammen an Dir Hären, mir wënschen
Iech all Guddes fir déi Méint, déi elo op
Iech duerkommen.

Lex Roth,
Präident vun der A. L.

P.S. Mir hun eis erlaabt dëst Schreiwes un
all eis Parteien ze schécken.

E klengt Spill mat Wierder

Hei as e klengt Spill mat lëtzebuurgesche Wiirder an Ausdréck. Hanner all Wuurt stin dräi Definitiounen; dir musst déi richteg dervu fannen. Mee passt op: et sin e puer Falen dran, fir d'Saach méi intressant ze maachen.

Wat versteet een haut — oder verstoung ee fréier — ënnert:

- I. *Kuaischlek*: a) e laange roude Schleek ouni Dëppchen; b) e Kaweechelchen; c) eng Persoun déi motzt a knoutert.
- II. *Quetschendéif*: a) en Hutt; b) en Akzisebeamten; c) eng Zort grouss Schiermaus.
- III. *Unnegshär*: a) Kiirchesinner; b) Persoun vun där een ofstaatmt; c) Beienziichter.
- IV. *Leiekerëmmert*(t): a) e Schwäi wat krank Been huet an nët drop stoe kann; b) den Hummer vun engem Leëndecker; c) e Blannschlécher.
- V. *Kéisécker*: a) eng Seibecke fir de Stoffi ofdrëpsen ze loosse; b) eng Zaldotekap vum Kontingent (1870); c) en Däreldéier.
- VI. *Strëpp*: a) e Stéck Land; b) Sauerampel; c) Danzorchester.
- VII. *Knätzelkättchen*: a) eng Bobinn mat deer déi kleng Medercher Woll trëtzen; b) eng Spull um Spannrade fir d'Gar opzewéckelen; c) dee fréieren Zichelche vu Klierf op Veianen.
- VIII. *Pëppcheszwir*: a) Zwir, deen a Sträng gebonnen as; b) Spawecker, déi am Hierscht duurch d'Loft fléien; c) eng seëss Drëpp fir d'Dammen.
- IX. *Schmanken Hari*: a) den Duurchfall; b) Numm vun engem Dirwierchter zu Dickerech virum Krich 14-18; c) Liewerwurst.
- X. *En huet dem Hond den Dësch gedeckt*: a) en ësst op sénger Aarbechtsplaz (besonnesch Steemetzer); b) en huet de Lëpp zur Box eraushänken; c) en huet en Testament gemat, wat den Ierwen nët gefällt.

p. Faber

- X. b) (II 170).
- IX. c) An der Stad Lëtzebuurg gebrauch (IV 156); och: groen Drot.
- VIII. a) Och: Bëttercheszwir (vu borte) (III 343).
- VII. Erëm eng Fal. Keng vun den Äntaner Bedeitungen (IV).
- VI. Allen dräi Äntwerte si richtig; der nief huet dat Wuurt nach e puer
- V. c) en Däreldéier oder Igel (II 323).
- IV. Dat wor eng Fal. Esou e Wuurt gët et nët, et as erfond.
- III. b) eng Persoun vun deer een ofstaamt, Abnherr op däitsch (II 192, ënnert Hunneg ...).
- II. a) stëmmt: e steiwen Hutt (II 482).
- I. b) as richtig: e Kaweechelchen (Teichternach (II 475).
- an d'Säit vum Lëtzebuurger Dictionär un, wou d'Wuurt ze fannen as a wou eventuell nach aner Eenzelhete stin.

Nei Bicher

(E Buch gët nëmme besprach, wann ee Stéck an d'Redaktioun geschéckt gët.)

Roth Lex: Faablen op Lëtzebuergesch verzielt.

1973. St.-Paulus-Dréckerei, Lëtzebuerg. S. 94. Biller vum *Marie-Paule Fixmer*. Präis gebonnen: 250 Frang. Mëll Deckelen: 200 Frang. An all Bicherbuttéck a beim Verlag.

Schéckt är Cotisatioun w. e. g. elo op ee vun eise Konten! Merci!

D'LÉIERCHEN.

Facsimilé vum Rodange Méchel sénger éischter Faassung vum *Léiweckerche säi Lidd*, mat enger Klorschrëft. Dréckerei Kremer-Muller, Esch-Uelzecht. Erausgi vun der Actioun Lëtzebuergesch. Oplo: 1000 Stéck. 200 op Büttepabeier als Luxuseditioun: Präis 250 Frang. 790 op anere gudder Pabeier: Präis 150 Frang. Zeng Stéck A—K gezechent.

Mëmbërpräis fir déi gewinnécklech Editioun: 100 Frang. Ze bestelle bei der Actioun Lëtzebuergesch, Postscheck 66 44 Lëtzebuerg; Kont bei der Spuerkeess Lëtzebuerg: 1000/7250/4. Bei Bestellungen op dem Coupon ugin: Léierchen. *An de*

Bicherbuttécker as nëmmen déi gewéinlécklech Editioun ze kréien. Präis 150 Frang.

DICKS-HEFT.

1823—1973. 150 Joer Dicks. Chorale Ste Cécile, Remich, mat Fotoën. Dicks-Portri. Drock: J. Schomer, Réimech. S. 104. Präis 100 Frang. 21×15 cm.

Mir gin elo nach grad gewuer, datt e Kongkur fir lëtzebuergesch *Kannertheaterstécker* vun der Stad Lëtzebuerg ausgeschriwwen as gin. Se musse bis den 21. Juli 1974 ageschéckt sin. Konditiounen sin, ënner aneren: si musse fir d'Kanner sin; all Zort vu Stécker as erlaabt; se duerfe keen Zwëschenakt, nët méi wéi zéng Leit hun an nach nët gespillt si gin; de Jury nennt de Schäfferot vu Lëtzebuerg; d'Stécker déi ugeholl gin, gin am Neien Theater zu Lëtzebuerg gespillt, da kritt de Schreiwer e Präis; d'Zeitonge bréngen d'Nimm vun denen, déi e Präis kruten; d'Stécker, déi nët priméiert goufen, gin erëm geschéckt, eng Koppi hält d'Gemeng a kënnt an d'Archive vun der Stad; d'Stécker mussen ouni Numm ageschéckt gin, den Numm duerf nët op der Enveloppe an nët um Manuskript stoen; jidderee ka méi wéi ee Stéck aschécken.

Actioun Lëtzebuergesch, Postkëscht 98, Lëtzebuerg — Postscheck 6644 — Kont bei der Spuerkeess, Lëtzebuerg 1000/7250/4

Präsident: Lex Roth, Dunant-Strooss 14, Esch-Uelzecht, Tel. 54 77 87

Sekretär: Laure Wolter, Collart-Strooss 22, Betebuerg

Caissier a Verlag: René Faber, Barriär- (de la Barrière) Strooss 14, Lëtzebuerg-Märel

Redaktioun: Eis Sprooch, Heng Rinnen, Bëschstrooss 32 (rue de la Forêt), Lëtzebuerg-Zéisséng
Tel. 48 61 37

Drock: Kremer-Muller & Cie, Gaarde-Strooss 56, Esch-Uelzecht, Tel. 521 85

Cotisatioun 1974: op d'manst 100 Frang; Kollektivmëmbren: 300 Frang; Studenten: 50 Frang

(Well d'Post déi Lëtzebuurger Nimm vun eise Stroossen nët kennt, as et gutt, wann een de franséi seschen derbäi schreift.)

Dicks-Tak (U.G.D.A.)

Demy Schlechter

Dicks-Feier 1923 zu Elwen
(Foto Sammlong: Di Elwënter)

STAATSSPUERKEESS LETZEBUERG

ÄR BANK AN ÄR SPUERKEESS !

Mat 83 Agencen a Sous-agencen am ganze Land huet
D'SPUERKEESS dat gréisste Konten-Netz
vu Lëtzebuerg !

Duerfir fir ZÄIT a GELD ze gewannen maacht och Dir
Äre SPUER-, LOUN- a BANKKONT bei Ärer
Spuerkeessen-Agence op !

D'SPUERKEESS garantéiert Iech e modernen,
sécheren an diskrete Service fir all Är GELD- a
FINANZÉIERONGSPROBLEMER !